

Streda 25. apríla 2007

P6_TA(2007)0154

Tematická stratégia trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov

Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. apríla 2007 o tematickej stratégii trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov (2006/2210(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na oznámenie Komisie „Smerom k tematickej stratégii trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov“ (KOM(2003)0572),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie „Tematická stratégia trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov“ (KOM(2005)0670),
 - so zreteľom na hodnotenie stratégie trvalo udržateľného rozvoja EÚ – obnovená stratégia ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na Dohovor o biodiverzite prijatý v Rio de Janeiro v roku 1992,
 - so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie ⁽²⁾,
 - so zreteľom na články 2 a 6 Zmluvy o ES, podľa ktorých sa požiadavky ochrany životného prostredia musia začleniť do rôznych sektorov politiky Spoločenstva s cieľom podporiť environmentálne priaznivý rozvoj hospodárskych aktivít,
 - so zreteľom na článok 174 Zmluvy o ES,
 - so zreteľom na šiesty environmentálny akčný program Spoločenstva (6. EAP) ⁽³⁾,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie „Presadzovanie trvalo udržateľného využívania zdrojov: Tematická stratégia predchádzania vzniku odpadu a jeho recyklovania“ (KOM(2005)0666),
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 5. júla 2005 o oznámení Komisie pre Radu a Európsky parlament o technológiách stimulujúcich udržateľný rozvoj: Akčný plán environmentálnych technológií pre Európsku úniu ⁽⁴⁾,
 - so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín (A6-0054/2007),
- A. keďže v nasledujúcich desaťročiach prinesú rýchle demografické zmeny vo svete stále väčší tlak na podnebie, prírodné zdroje a biodiverzitu a keďže tento vývoj je tiež spojený s rozdielmi v prosperite medzi industrializovaným svetom a rozvojovými krajinami,
- B. keďže trvalo udržateľný hospodársky rozvoj spojený so spravodlivým a rovným rozdeľovaním úžitku z prírodných zdrojov a z prístupu k zdrojom a trhom je potrebný na zmiernenie chudoby a zvýšenie blahobytu ľudí,

⁽¹⁾ Dokument Rady 10117/2006, 9.6.2006.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 197, 21.7.2001, s. 30.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 242, 10.9.2002, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 157 E, 6.7.2006, s. 77.

Streda 25. apríla 2007

- C. keďže pre rýchly rast svetovej populácie bude do roku 2010 na Zemi žiť ďalších 400 miliónov ľudí; keďže vo svete, v ktorom vzájomná závislosť stále rastie, nemôžeme naďalej pokračovať vo výrobe a spotrebe súčasným spôsobom a keďže na celom svete je vážne ohrozených 15 500 druhov rastlín a zvierat; keďže v posledných desaťročiach takmer všetky typy ekosystémov a všetky druhy veľmi vážne trpeli a keďže pitná voda je takisto hodnotným zdrojom, na ktorý sa vyvíja tlak; keďže celosvetová kríza v oblasti vody je hrozbou pre ľudský život a trvalo udržateľný rozvoj, a napokon i pre mier a bezpečnosť,
- D. keďže celosvetová priemerná ekologická stopa⁽¹⁾ je v súčasnosti 2,2 hektára na jedného obyvateľa, hoci aby sa neprekročili hranice biologickej kapacity Zeme, táto hodnota nemala presiahnuť 1,8 hektára; keďže celosvetovo ľudia spotrebúvajú o 25 % viac než Zem za rok vyprodukuje, inými slovami, Zem potrebuje rok a tri mesiace na výrobu toho, čo sme spotrebovali za jeden rok (2003) (Ekologická správa Svetového fondu ochrany prírody – WWF, 2006),
- E. keďže podľa miléniového hodnotenia ekosystému OSN z roku 2005 od začiatku 60. rokov 20. storočia došlo k úpadku v 2/3 všetkých ekosystémov a keďže dopyt po prírodných zdrojoch v rovnakom období stúpol o 70 %,
- F. keďže podľa Európskej agentúry pre životné prostredie ekologická stopa Európy prevýšila biologickú kapacitu Európy v roku 1960 a dnes je dvakrát väčšia; keďže to nie je zlučiteľné so spravodlivým a trvalo udržateľným rozvojom,
- G. keďže doteraz sa nepodarilo priradiť hodnotu prírodnému kapitálu, a to najmä službám ekosystému, čo je vážnou prekážkou v celkovom úsilí o vytvorenie rámca pre trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov,
- H. keďže záujmy obchodu a životného prostredia nemusia byť v rozpore; keďže trvalý hospodársky blahobyt však bude v budúcnosti možný len v trhovo založenom systéme, v ktorom sú plne ohodnotené všetky formy kapitálu vrátane prírodného kapitálu, a do cien výrobkov sú v plnej výške zahrnuté náklady na ujmu na ľudskom zdraví a škody na životnom prostredí,
- I. keďže stúpajúci hospodársky rast v rozvojových krajinách ďalej zvýši tlak na životné prostredie,
- J. keďže pokrok v oblasti know-how a technológií je kľúčový na dosiahnutie rovnováhy medzi hospodárskym rastom na jednej strane a sociálnou a ekologickou udržateľnosťou na strane druhej,
- K. keďže podľa článku 6 zmluvy podporeného cardiffským procesom musia byť požiadavky ochrany životného prostredia začlenené do vymedzenia a uskutočňovania politiky EÚ,
- L. keďže medzi rôznymi medzinárodnými fórami zodpovednými za trvalo udržateľný rozvoj (Dohovor o biodiverzite, Kjótsky protokol, Dohovor o boji proti rozširovaniu púšte atď.) existuje len malá miera vzájomného dopĺňania a nedostatočná koordinácia, navyše neexistujú nástroje na presadzovanie týchto dohôd vo svete,
- M. keďže stratégia EÚ pre rast a pracovné miesta⁽²⁾ podporená jarným samitom z roku 2005 dáva prioritu udržateľnejšiemu využívaniu prírodných zdrojov a vyzýva EÚ, aby prevzala vedúcu úlohu v hnutí za udržateľnejšiu spotrebu a výrobu vo svetovom hospodárstve,
- N. so zreteľom na hlavné zásady trvalo udržateľného rozvoja prijaté Európskou radou 15. a 16. júna 2006, ktoré by mali byť základom pre trvalo udržateľný rozvoj, najmä zásady, ktoré sa týkajú kvality života a solidarity medzi generáciami a v rámci generácií,

⁽¹⁾ Ekologická stopa je jednotkou miery, v akej ľudia spotrebúvajú zdroje Zeme, a vyjadruje sa v hektároch úrodnej pôdy.

⁽²⁾ Oznámenie jarnému zasadnutiu Európskej rady – Spoločne pracujeme na hospodárskom raste a zamestnanosti – Nový začiatok lisabonskej stratégie (KOM(2005)0024).

Streda 25. apríla 2007

- O. keďže vo svojom oznámení o preskúmaní stratégie trvalo udržateľného rozvoja EÚ – platforma činnosti (KOM(2005)0658) Komisia tvrdí, že:
- EÚ a členské štáty musia naďalej investovať do výskumu a technológie, aby našli nové cenovo výhodné a zdrojovo účinné spôsoby výroby a spotreby,
 - EÚ musí získať vedúce postavenie vo svete v oblasti ekologicky účinných a energeticky úsporných technológií, aby znížila vysokú mieru svojej závislosti od prírodných zdrojoch,
 - EÚ musí zabezpečiť schopnosť Zeme udržať život v jeho rozmanitosti, rešpektovať obmedzenia prírodných zdrojov planéty a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany a zlepšenie kvality životného prostredia,
 - do roku 2012 musí 12 % spotreby energie v členských štátoch pochádzať z obnoviteľných zdrojov,
 - do roku 2010 sa musí 21 % spotreby elektrickej energie v členských štátoch pokryť z obnoviteľných zdrojov,
- P. keďže v júni 2006 Európska rada uviedla v obnovennej stratégii trvalo udržateľného rozvoja EÚ okrem iného tieto požiadavky:
- stratégiu trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov EÚ by mala dopĺňať skupina cieľov a opatrení na úrovni EÚ,
 - zlepšiť efektívnosť zdrojov s cieľom znížiť celkové využívanie neobnoviteľných prírodných zdrojov a zmenšiť súvisiace následky využívania surovín na životné prostredie a tak využívať obnoviteľné prírodné zdroje v takej miere, ktorá by neprekročila ich regeneračnú kapacitu,
- Q. keďže 6. EAP:
- stanovuje program, ktorého ciele sú v súlade s kľúčovými prioritami Spoločenstva, konkrétne v oblastiach zmeny podnebia, prírody a biodiverzity, životného prostredia, verejného zdravia a kvality života, prírodných zdrojov a odpadu,
 - vyžaduje podporu zmien systémov dotácií, ktoré majú podstatný negatívny vplyv na životné prostredie a nie sú zlučiteľné s trvalo udržateľným rozvojom,
 - hovorí, že tematické stratégie musia obsahovať príslušné kvalitatívne a kvantitatívne environmentálne ciele a časové rozvrhy,
 - a okrem iného výslovne žiada o preskúmanie účinnosti opatrení a dosahu dotácií určených pre oblasť prírodných zdrojov a odpadu, ako aj o stanovenie úloh a cieľov efektívnosti využívania zdrojov a menšieho využívania zdrojov, odstránenie väzby medzi hospodárskym rastom a negatívnymi vplyvmi na životné prostredie,
- R. keďže príloha k tematickej stratégii uvádza, že:
- ak sa produktivita zdrojov ročne zlepši o 3 %, a hospodársky rast bude tiež 3 % ročne, využívanie zdrojov bude viac-menej ustálené,
 - ak sa neuskutočnia iné zmeny, len ustálenie využívania materiálov nebude stačiť na zníženie účinkov na životné prostredie a odstránenie väzby v rámci celého hospodárstva,
- S. keďže Európsky parlament vo svojom uznesení zo 16. novembra 2005 o víťazstve v zápase s globálnymi klimatickými zmenami⁽¹⁾ uviedol, že vyspelé krajiny by mali výrazne znížiť emisie, t. j. o 30 % do roku 2020 a o 60 – 80 % do roku 2050,
- T. keďže poľnohospodárstvo využíva 50 % všetkej pôdy a spotrebúva 30 % všetkej vody a 20 % všetkých palív,
- U. keďže doprava je najrýchlejšie sa rozvíjajúce odvetvie konečnej spotreby a je zodpovedná za 40 % spotreby energie na celom svete a za približne 40 – 80 % celkového znečistenia ovzdušia a 28 % všetkých emisií CO₂ v Európe,

(¹) Ú. v. EÚ C 280 E, 18. 11.2006, s. 120.

Streda 25. apríla 2007

- V. keďže lepšie chápanie fungovania prírodných systémov poskytne nové príležitosti pre ekologické systémy správnej výroby a spotreby; keďže už dnes existuje viac ako 2000 patentovaných technológií inšpirovaných prírodou („biomimikry“),
- W. keďže jedným z rozvojových cieľov milénia, ktoré prijala OSN v roku 2000, bolo zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj do roku 2015 prostredníctvom integrácie trvalo udržateľného rozvoja do národnej politiky a programov, zastavenia straty prírodných zdrojov a zníženia počtu ľudí, ktorí nemajú prístup k bezpečnej pitnej vode, na polovicu; keďže do roku 2020 je nutné významne zlepšiť životné podmienky aspoň 140 miliónov ľudí žijúcich v slumoch,
- X. keďže každoročne umiera 5 až 6 miliónov ľudí, najmä detí, na choroby spôsobené znečistením vody a vzduchu, keďže znečistenie vzduchu v Európe spôsobuje 370 000 predčasných úmrtí,
- Y. keďže trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov je nevyhnutnou podmienkou dlhodobej prosperity,
- Z. keďže jadrom väčšiny problémov životného prostredia je trvalo neudržateľné využívanie prírodných zdrojov,
- AA. keďže je naliehavo potrebné transformovať súčasný systém výroby a spotreby; keďže hlavným cieľom je nasmerovať spotrebu na trvalo udržateľnú cestu a čo najviac zosúladiť procesy ťažby surovín, výroby a navrhovania výrobkov s prírodnými procesmi,
- AB. keďže spoločnosť závisí v prvom rade od výrobkov vyrobených zo skupiny rôznych materiálov, t. j. materiálov biologických, nerastných a syntetických, ktoré sa často kombinujú tak, aby vznikli zmesi materiálov, a keďže by sa tieto materiály mali používať a malo by sa s nimi zaobchádzať tak, aby sa z nich po skončení ich praktickej životnosti nestal nepoužiteľný odpad,
- AC. keďže najneskôr do roku 2015 musí lepšie riadenie a predchádzanie prehnanému vyťažovaniu prírodných zdrojov, ako sú zásoby rýb, biodiverzita, voda, vzduch, pôda a vzduch, viesť k obnove poškodených morských ekosystémov v súlade s plánom realizácie prijatým na samite Organizácie spojených národov v Johannesburgu v roku 2002,
- AD. keďže náš priemyselný systém sa prostredníctvom obchodu živí na vzdialených ekosystémoch a je často ľahostajný k ich poškodzovaniu; keďže sa preto stratégia pre prírodné zdroje musí zakladať na uplatňovaní metodiky ekologickej stopy a jej prvotným cieľom musí byť znížiť ekologickú stopu EÚ na celom svete a zaujať vedúcu pozíciu a povzbudzovať ďalšie krajiny, ktoré nie sú členmi EÚ, aby konali rovnako,
- AE. keďže najneskôr do roku 2010 sa musí zastaviť strata biodiverzity v súlade s plánom realizácie z Johannesburgu,
- AF. keďže medzi členskými štátmi existujú významné rozdiely, pokiaľ ide o produktivitu zdrojov; keďže samo odstránenie týchto rozdielov by znamenalo, že zvýšená produktivita by znížila množstvo používaných prírodných zdrojov a v dôsledku toho znížila tlak na životné prostredie a zlepšila konkurenčnú pozíciu členských štátov,
- AG. keďže hospodársky rozvinuté a na služby orientované členské štáty preniesli veľké množstvo svojich činností, ktoré spotrebúvajú energiu a prírodné zdroje do menej rozvinutých krajín EÚ a krajín, ktoré nie sú členmi EÚ; keďže Komisia by mala vziať do úvahy, že jednotlivé členské štáty využívajú odlišné množstvo prírodných zdrojov, aby dosiahli rovnaký hospodársky rast,
- AH. keďže plán realizácie z Johannesburgu tiež požadoval odstránenie väzby medzi hospodárskym rastom a poškodzovaním životného prostredia, a to zlepšením efektívnosti a trvalej udržateľnosti využívania zdrojov a výrobných procesov a obmedzením poškodzovania zdrojov, znečistenia a odpadu,

Streda 25. apríla 2007

- AI. keďže hore uvedený akčný plán Európskej únie v oblasti environmentálnych technológií:
- berie na vedomie, že efektívne využívanie zdrojov a materiálov znižuje náklady pre priemysel a domácnosti, čím uvoľňuje prostriedky a znižuje závislosť EÚ od vzácnych surovín a veľmi nestabilných trhov,
 - berie na vedomie, že vzácne suroviny často spôsobujú v rozvojových krajinách regionálne konflikty,
 - upozorňuje na potrebu podporovať technológie, ktoré slúžia na prevenciu prírodných pohrôm alebo aktivít, ktoré môžu viesť k ničeniu prírodných zdrojov alebo ich poškodeniu,
- AJ. keďže politiku možno uskutočňovať len vtedy, ak sa aj verejnosť a spotrebiteľia budú viesť k tomu, aby zmenili svoje spotrebiteľské zvyklosti tak, aby zohľadnili environmentálne a zdravotné požiadavky,
1. so zdráhaním prijíma hore uvedené oznámenie Komisie „Tematická stratégia trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov“ a ľutuje, že mu chýba jasná predstava o tom, ako dosiahnuť celkové ciele; domnieva sa, že by sa naň malo nazeráť ako na prvý krok v procese, ktorý bude nakoniec viesť ku komplexnej stratégii trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov;
 2. domnieva sa, že rozsah akčnej platformy Komisie pre štúdiu o stratégii trvalo udržateľného rozvoja je príliš opatrný a obmedzený, a že platforma vo svojej súčasnej podobe nebude schopná presvedčiť verejnosť či politických činiteľov, aby sledovali závažné ciele, ktoré stanovuje;
 3. vyzýva Komisiu, aby určila úlohy a ciele pre efektívnosť využívania zdrojov na politickej aj úrovni odvetví a zrýchlila prácu na vhodných nástrojoch, aby sa udržal pokrok;
 4. s poľutovaním poukazuje na to, že Tematická stratégia trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov (tematická stratégia) nesleduje ciele 6. EAP Európskeho spoločenstva; domnieva sa, že ciele 6. EAP týkajúce sa trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov ostanú nesplnené, ak sa neefektívne spoločné kroky predstavené v tematickej stratégii; domnieva sa, že sa to týka najmä cieľa zabezpečiť, aby využívanie prírodných zdrojov a ich vplyv neprekročili mieru únosnosti životného prostredia;
 5. vyzýva Európsku úniu, aby zintenzívnila svoje úsilie a prijala rozhodnutia s cieľom stať sa hospodárstvom s najúčinnnejším využívaním zdrojov a energie; zdôrazňuje, že dosiahnutie takýchto cieľov by poskytlo väčšiu nezávislosť a bezpečnosť dodávok zdrojov a energie a umožnilo odstránenie väzby medzi hospodárskym rastom a využívaním prírodných zdrojov;
 6. zdôrazňuje, že znečistenie, zvyšujúci sa nedostatok prírodných zdrojov a surovín a rastúca náročnosť získavania prístupu k nim predstavujú hrozbu pre zachovanie biodiverzity a spôsobia také zvýšenie cien, že v podstate nastane úplná destabilizácia hospodárskych a sociálnych systémov v Európskej únii a tretích krajinách, a zapríčinja riziko konfliktov; naliehavo žiada Komisiu a Európsku úniu, aby reagovali spôsobom zodpovedajúcim situácii;
 7. domnieva sa, že hoci sú v niektorých oblastiach potrebné konkrétnejšie údaje, nemôže to byť zámenkou na odklad opatrení, ktoré je potrebné prijať na zabezpečenie trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov; ďalej poznamenáva, že v súčasnosti dostupné znalosti sú dostatočné na to, aby umožnili teraz prijať praktické kroky na zlepšenie udržateľnej spotreby prírodných zdrojov;
 8. zdôrazňuje základné ciele trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov vrátane vysokej úrovne ochrany životného prostredia a verejného zdravia, dostupnosti prírodných zdrojov pre budúce generácie, prínosu k stabilite a prosperite nášho hospodárskeho a sociálneho systému a obmedzenia používania zdrojov s cieľom znížiť a stabilizovať vplyv na životné prostredie;

Streda 25. apríla 2007

9. domnieva sa, že Komisia by mala brať Európsky parlament, európsku verejnú mienku a životné prostredie vážne, a vyzýva Komisiu, aby stanovila záväzné ciele a časové rozvrhy pre prírodné zdroje týmto spôsobom:

- a) aby pre každý výrobný reťazec rozvíjala a zavádzala osvedčené postupy;
- b) aby dosiahla kvantitatívne zníženie skleníkových plynov aspoň o 30 % do roku 2020 a o 80 % do roku 2050 v porovnaní s hodnotami z roku 1990;

10. povzbudzuje Komisiu k tomu, aby do troch rokov vymedzila osvedčené postupy pre hlavné skupiny výrobkov, pričom začať by mala s desiatimi najdôležitejšími (ktoré stanoví Komisia). Za vymedzenie osvedčených postupov bude zodpovedné Stredisko údajov pre prírodné zdroje (ktorého vytvorenie sa navrhuje v tematickej stratégii);

11. povzbudzuje Komisiu k tomu, aby navrhla politiky Spoločenstva s cieľom:

- podporiť interakciu medzi zúčastnenými stranami a používanie hodnotení životného cyklu (LCA) a/alebo iných metód v podnikoch a poskytovať informácie na požiadanie,
- vytvoriť ciele zníženia CO₂ na národnej úrovni a podľa odvetví;

12. domnieva sa, že tematická stratégia by mala zahŕňať usmernenia, ktoré by vysvetlili potrebné opatrenia pre niektoré odvetvia a požadované zmeny navrhnuté tak, aby politiky dospeli k trvalo udržateľnému či efektívnejšiemu využívaniu zdrojov;

13. domnieva sa, že odložením praktických krokov sa EÚ vzdá svojho konkurenčného postavenia v oblasti inovácií a obchodu s novými ekologicky účinnými technológiami;

14. domnieva sa, že Európska únia by sa mala ujať vedenia v hľadaní inovačných riešení a v podpore efektívnejšieho využívania zdrojov, a že by jej cieľom malo byť dosiahnuť vo svete vedúce postavenie v oblasti ekologicky účinných technológií; poznamenáva, že trh pre trvalo udržateľné výrobky bude musieť narásť, aby uspokojil rastúci dopyt rýchlo sa zväčšujúcej „strednej vrstvy“ po takom spotrebnom tovare a službách, ktoré rešpektujú regionálnu i globálnu mieru únosnosti;

15. víta uznanie Komisie, že politika v oblasti trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov sa doteraz ukázala byť nedostatočná;

16. uznáva, že úsilie smerujúce k trvalo udržateľnému využívaniu prírodných zdrojov je dlhodobým procesom, no domnieva sa, že obdobie 25 rokov navrhnuté v oznámení Komisie je príliš dlhé;

17. víta skutočnosť, že sa Komisia zamerala na myšlienku životného cyklu v celom oznámení a podporuje Komisiu v tom, aby tento prístup rozvinula do konkrétnych politických krokov;

18. zdôrazňuje, že snahy výskumu a vývoja musia byť zamerané na zlepšenie nášho chápania fungovania prírodných systémov, aby bola štruktúra systémov výroby a spotreby v súlade s prírodou, čím sa zlepši produktivita využívania zdrojov a zníži znečistenie;

19. domnieva sa, že vytvorenie európskeho strediska údajov do roku 2008 bude užitočné, ak bude jeho úlohou periodicky hodnotiť a optimalizovať známe ukazovatele a okrem toho určiť, ktoré ďalšie ukazovatele sú stále potrebné na uľahčenie splnenia naliehavého cieľa znížiť environmentálny a zdravotný dosah využívania prírodných zdrojov na minimum;

20. nesúhlasí s Komisiou, že nie sú známe žiadne ukazovatele, ktoré by v súčasnosti umožnili zaradiť do tematickej stratégie konkrétne, jasné a časovo určené ciele; poznamenáva, že medzi už známe ukazovatele patria HDP (hrubý domáci produkt), DMI (priamy materiálový vstup – Direct Material Input) a DMC (domáca materiálová spotreba – Domestic Material Consumption); ďalšie ukazovatele, ktoré sú rovnako

Streda 25. apríla 2007

podrobné a sú k dispozícii rovnako ako uvedené ukazovatele, sa týkajú rôznych aspektov kvality života, ako je napr. stav verejného zdravia, sociálne začlenenie, sociálna informovanosť o procese rozhodovania a environmentálna stopa; výzvou je zlepšenie kvality života snahou o nehmotnejšie ciele s podporou informačných a komunikačných technológií a všeobecne menej náročných technológií a následné zmenšenie tlaku na prírodné zdroje;

21. navrhuje, aby Komisia do troch rokov posúdila možnosti a nástroje odstránenia väzby medzi využívaním prírodných zdrojov a hospodárskym rastom. Takéto nástroje odstránenia väzby by mali byť zaradené do prepracovanej tematickej stratégie. Tento prístup by sa mal tiež používať pri preskúmaní súčasných politík;

22. zdôrazňuje potrebu vytvoriť doplnok k HDP, pričom sa treba zamerať na kvalitatívne aspekty rastu, a v rámci tohto procesu konkrétne vyvinúť metodiku, podľa ktorej sa prírodnému kapitálu priradí hodnota;

23. domnieva sa, že ak bude zníženie používania prírodných zdrojov sprevádzať prechod na alternatívu, mal by sa najprv preskúmať vplyv danej alternatívy na životné prostredie;

24. vyzýva EÚ, aby zabezpečila, že všetky nástroje a právne predpisy Spoločenstva celkovo prispejú k zachovaniu prírodných zdrojov a k snahe o trvalo udržateľný rozvoj v EÚ a krajinách mimo EÚ; EÚ by mala podporovať vytváranie stratégií využívania zdrojov v nečlenských krajinách EÚ, čo by sa tiež malo odzrkadliť v jej fondoch a politike poskytovania pomoci;

25. považuje za dôležité riešiť nielen využívanie zdrojov Spoločenstvom (využívanie zdrojov v rámci EÚ), ale i dovoz zdrojov z tretích krajín;

26. zdôrazňuje potrebu reagovať na zjavné nedostatky súčasného hospodárskeho modelu v otázke priradenia hodnoty službám ekosystému a potrebu predložiť rámec politiky, kde bude mať prioritu efektívnosť využívania zdrojov a systémy výroby pokrokovito štruktúrované v súlade s prírodnými princípmi;

27. domnieva sa, že využívanie primárnych neobnoviteľných zdrojov v EÚ sa musí znížiť do roku 2030 štvornásobne alebo využívanie prírodných zdrojov sa musí do roku 2030 znížiť na polovicu, a zároveň sa musí zvýšiť celosvetový blahobyt; poznamenáva, že je možné použiť tieto ukazovatele: TMR (celkové materiálové požiadavky – Total Material Requirement), DMI (priamy materiálový vstup – Direct Material Input) a DMC (domáca materiálová spotreba – Domestic Material Consumption); poznamenáva, že tieto ukazovatele ukazujú, aké množstvá zdrojov sa v hospodárstve využívajú, a že ak sa HDP vydeli týmito ukazovateľmi, je možné merať produktivitu využívania prírodných zdrojov;

28. súhlasí s tým, že v súčasnosti existuje len veľmi málo súhrnných všeobecne prijatých ukazovateľov dosahu určených na meranie pokroku v znižovaní vplyvu využívania zdrojov na životné prostredie, takzvaných ukazovateľov ekologickej účinnosti; domnieva sa, že je potrebné dať im čo najskôr konečnú formu, najneskôr do roku 2008; poznamenáva, že v tomto zmysle by sa mal aktívne podporovať ďalší rozvoj „materiálovej spotreby, ktorá berie do úvahy dosah na životné prostredie“ (EMC – environmentally weighted material consumption);

29. domnieva sa, že na zníženie používania environmentálne škodlivých zdrojov sa môžu použiť trhové nástroje a dotácie, najmä fiškálnej povahy, predovšetkým prostredníctvom prerozdelenia dotácií a postupným, no rýchlym znižovaním akýchkoľvek dotácií na trvalo neudržateľné aktivity a podporovaním zavedenia ekologických daní. Zrušenie škodlivých dotácií v oblasti zdrojov by malo byť začlenené do prípravy orientačného plánu Komisie tak, ako sa to požaduje v stratégii trvalo udržateľného rozvoja;

30. domnieva sa, že prerozdelenie dotácií, napr. viac dotácií na vodnú energiu v malom meradle, ako aj veternú a slnečnú energiu, by podporilo využívanie nových technológií a zlepšilo konkurencieschopnosť Európy vo svete, ako aj znížilo závislosť od fosílnych palív dovezených z iných častí sveta;

Streda 25. apríla 2007

31. poznamenáva, že odstránenie väzby medzi hospodárskym rastom a efektívnosťou využívania zdrojov považuje za politický cieľ už deväť členských štátov (vrátane Nemecka a Fínska) a Japonsko; domnieva sa, že relatívne odstránenie väzby nie je dostatočné, keďže absolútna spotreba prírodných zdrojov zostáva príliš vysoká; zdôrazňuje preto, že politický program týkajúci sa trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov by sa mal zamerať na odstránenie väzby medzi hospodárskym rastom a využívaním prírodných zdrojov, ktoré bude mať za následok absolútne zníženie používaných zdrojov, ako aj dosahu využívania zdrojov na životné prostredie;

32. zdôrazňuje, že EÚ by mala prijať jasný cieľ absolútneho zníženia využívania zdrojov vzhľadom na to, že analýza v prílohe k tematickej stratégii ukazuje, že potrebujeme zlepšiť efektívnosť zdrojov o viac ako 3 % ročne, a že zníženie využívania zdrojov v období rokov 2005 – 2030 o polovicu si vyžaduje zlepšenie efektívnosti využívania zdrojov o takmer 6 % ročne;

33. domnieva sa, že negatívny vplyv celkového využívania zdrojov v EÚ podľa kategórie zdroja sa musí znížiť na polovicu, napríklad prostredníctvom sektorového prístupu v odvetví stavebníctva, doprave a iných sektoroch, aby sa znížil dosah využívania týchto zdrojov a závislosť od nich;

34. domnieva sa, že cieľom tematickej stratégie by malo byť zefektívnenie využívania prírodných zdrojov, zlepšenie ich riadenia a riadenia odpadu, prijať trvalo udržateľnejšie metódy výroby a vzorce spotreby a zabezpečiť, aby využívanie prírodných zdrojov neprekročilo mieru záťaže, ktorú je životné prostredie schopné zniesť;

35. navrhuje, aby sa stanovili ciele zníženia využívania zdrojov v týchto odvetviach: potravinárstvo, bývanie a doprava, keďže podľa nedávnych prieskumov majú práve tieto odvetvia najhorší vplyv;

36. vyzýva preto Komisiu, aby podnikla tri kľúčové kroky:

- a) určila a vytvorila konkrétne politiky a činnosti pre 20 najdôležitejších zdrojov (materiálov) s najväčším vplyvom; mali by sa navrhnuť najneskôr do roku 2008;
- b) pripravila dialóg medzi zúčastnenými stranami o ťažobných a výrobných odvetviach, v ktorých sa najviac využívajú zdroje s cieľom stanoviť ciele pre jednotlivé odvetvia a vhodné opatrenia na zlepšenie efektívnosti využívania zdrojov;
- c) stanovila kritériá referenčného porovnávania pre trvalo udržateľné riadenie a zber biotických zdrojov (ako sú drevo, ryby, poľnohospodárske výrobky);

37. vyzýva Komisiu, aby aktívne podporovala rozvoj nových druhov ponúkajú výrobných, napríklad prostredníctvom systému produktových služieb, v rámci ktorých zákazníci využívajú namiesto produktov služby, čím sa optimalizuje spotreba energie a materiálov;

38. zdôrazňuje, že pri úsilí o efektívnejšie využívanie prírodných zdrojov je nevyhnutné venovať plnú pozornosť vplyvom obchodu a za cieľ si stanoviť postupné znižovanie ekologickej stopy EÚ vo svete;

39. domnieva sa, že tematická stratégia by sa mala začleniť do rôznych úrovní politiky a do všetkých príslušných oblastí politik; preto musia hrať podstatnú úlohu ciele EÚ v oblasti predchádzania vzniku odpadu a jeho druhotného využívania a recyklovania;

40. žiada Komisiu, aby presadzovala technológie, ktoré sa zameriavajú na trvanlivé, opraviteľné, druhotne využiteľné a recyklovateľné výrobky;

41. domnieva sa, že oprava a druhotné využitie výrobkov predlžuje životnosť výrobkov a je trvalo udržateľným opatrením na dosiahnutie zníženia produkcie odpadu a zvýšenie šetrenia zdrojmi; preto žiada Komisiu a členské štáty, aby vzdelávacími, hospodárskymi a štrukturálnymi opatreniami aktívne podporili „spoločnosť, ktorá druhotne využíva,“ napríklad podporou organizácií a sietí zameraných na druhotné využívanie a opravu;

Streda 25. apríla 2007

42. podporuje zámer tematickej stratégie analyzovať súčasné politiky s cieľom zvýšiť účinnosť stratégie, no navrhuje, aby sa už v tejto fáze zvolili najdôležitejšie súčasné i pripravované politiky (napr. tematická stratégia predchádzania vzniku odpadu a jeho recyklovania, integrovaná politika výrobkov). Tematická stratégia by tiež mala byť v súlade s lisabonskými cieľmi;
43. navrhuje, aby sa určili nedostatky v súčasných európskych politikách, ktoré sú prekážkou trvalo udržateľnému využívaniu prírodných zdrojov;
44. poznamenáva, že Komisia plánuje od roku 2010 pravidelne každých päť rokov skúmať tematickú stratégiu. Považuje to za užitočné, no zdôrazňuje, že je potrebné, aby skúmanie obsahovalo riadnu analýzu činností smerujúcich k dosiahnutiu trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov, a aby sa vzalo do úvahy, že je neustále potrebné, aby sa politika v tejto oblasti vyvíjala v súlade s vedeckým pokrokom. Preskúvanie by tiež malo prešetriť vplyv činností EÚ na tretie krajiny;
45. domnieva sa, že predovšetkým poľnohospodárska politika by sa mala čiastočne zamerať na zníženie tlaku na životné prostredie prostredníctvom trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov vrátane pôdy, vody a palív, ale aj ďalších zdrojov;
46. zdôrazňuje potrebu globálnej dimenzie európskej politiky trvalo udržateľného rozvoja prírodných zdrojov a potrebu zabezpečiť, aby žiadne kroky vedúce k trvalo udržateľnému využívaniu zdrojov v Európe nespôsobili zvýšenie vplyvu na životné prostredie v tretích krajinách;
47. domnieva sa, že v poľnohospodárstve je potrebný skutočný pokrok vo výskume ekologických výrobných metód, procesov regulovania a sledovania týkajúcich sa okrem iného používania hnojív, pesticídov a vody, v podpore krátkych reťazcov, internalizácii externých nákladov a zavedení environmentálnych podmienok pre poskytovanie hospodárskej pomoci;
48. domnieva sa, že by sa mala uznávať a podporovať priekopnícka úloha a zodpovedné využívanie prírodných zdrojov v organickom a trvalo udržateľnom poľnohospodárstve;
49. domnieva sa, že keďže viacero druhov rýb v súčasnosti patrí medzi najohrozenejšie dlhodobé zdroje a miznutie druhov môže mať za následok ďalšie ekologické zmeny, je nevyhnutná zodpovedná a prísna politika pre oblasť rybolovu;
50. domnieva sa, že členské štáty musia uskutočňovať stratégiu EÚ pre biodiverzitu, a to v rybnom hospodárstve i v iných oblastiach, a v spolupráci s Komisiou musia prijať opatrenia na dosiahnutie cieľa zastaviť pokles biodiverzity do roku 2010;
51. víta návrh na vytvorenie medzinárodného tímu, ktorého účastníkmi budú i zástupcovia rozvojových krajín, a ktorý bude okrem iného pracovať na určení referenčných hodnôt pre trvalo udržateľnú ťažbu, zber a prepravu materiálov a výrobkov pochádzajúcich z krajín mimo EÚ vrátane noriem kvality materiálu, ako i noriem kvality výroby, a to so zohľadnením sociálnych a environmentálnych otázok;
52. zdôrazňuje potrebu pomoci pre rozvojové krajiny, krajiny východnej Európy a západného Balkánu, ktoré nie sú členmi EÚ, prostredníctvom poskytovania technológií a know-how, ale nielen výlučne týmto spôsobom; dodáva, že Európa nemôže, ak chce postupovať čestne, dovážať biologickú kapacitu z iných krajín bez toho, aby si tieto krajiny tiež stanovili za cieľ trvalo udržateľné využívanie zdrojov a bez toho, aby sa ubezpečila, že nedováža nadmerne využívané či ohrozené zdroje;
53. domnieva sa, že rozvojovým krajinám by sa malo pomáhať v úsilí spĺňať normy EÚ a požiadavky na označovanie;

Streda 25. apríla 2007

54. zdôrazňuje, že pre túto tematickú stratégiu je dôležitá požiadavka, ktorá už bola začlenená do iných politických stratégií, aby do roku 2010 v priemere 12 % energetickej spotreby v rámci EÚ a 21 % spotreby elektrickej energie v rámci EÚ pochádzalo z trvalo udržateľných prírodných zdrojov, a aby nižšie z týchto čísel stúplo do roku 2015 na 15 %;

55. má za cieľ zosúladiť normu EÚ v oblasti ekologického verejného obstarávania s normou najlepšie si počínajúceho členského štátu;

56. domnieva sa, že v súlade s politikou v oblasti spotreby obnoviteľnej energie by do roku 2010 minimálne 12 % obnoviteľných surovín používaných v EÚ malo pochádzať zo zdrojov, s ktorými sa preukázateľne zaobchádza trvalo udržateľným spôsobom, pričom toto číslo by v roku 2015 mal stúpnúť na 15 %; zároveň zdôrazňuje dôležitosť cieľa dosiahnuť 20 % úsporu energie do roku 2020;

57. domnieva sa, že EÚ by mala urobiť všetko pre to, aby poskytla spotrebiteľom a výrobcom dobré informácie o trvalo udržateľnom využívaní prírodných zdrojov, že environmentálne vzdelanie, najmä o trvalo udržateľnej spotrebe, má tvoriť súčasť základného vzdelania, a že spotrebiteľia a výrobcovia by sa mali zapojiť do plánov týkajúcich sa zmien, ktoré by mohli viesť k udržateľnému využívaniu prírodných zdrojov;

58. domnieva sa, že výrobcovia by verejnosti mali poskytovať informácie o pôvode a metódach výroby svojich výrobkov a služieb a o tom, aké výrobné reťazce sa s nimi spájali vrátane informácií o environmentálnom vplyve celého cyklu, ktorým výrobok a zdroje použité pri jeho výrobe prešli, **ako aj o tom, do akej miery je výrobok opraviteľný, druhotne využiteľný a recyklovateľný**;

59. domnieva sa, že politika EÚ by mala byť zameraná tak, aby viedla členské štáty k prijímaniu ambicióznejších prístupov – a určite nie tak, aby ich od toho odrádzala – s cieľom zlepšiť trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov;

60. domnieva sa, že Komisia by mala do roku 2008 pre jednotlivé odvetvia predložiť orientačný plán reformy systémov dotácií, ktoré majú výrazne negatívny vplyv na životné prostredie a sú len ťažko zlučiteľné s trvalo udržateľným rozvojom, s úmyslom postupne ich zrušiť;

61. víta akékoľvek iniciatívy Komisie, ktoré by mohli viesť k trvalo udržateľnému využívaniu prírodných zdrojov a zníženiu negatívneho vplyvu využívania prírodných zdrojov na životné prostredie;

62. upozorňuje na potrebu zlepšiť komunikáciu medzi maloobchodnými predajcami a spotrebiteľmi; v tejto súvislosti žiada Komisiu, aby rozšírila používanie súčasných energetických štítkov (na chladničkách, autách, budovách) na všetky skupiny výrobkov do roku 2010;

63. navrhuje Komisii, aby do troch rokov vyvinula metodiku merania dosahu každého výrobného reťazca na životné prostredie;

64. navrhuje, aby Komisia v trojročných intervaloch merala pokrok v efektívnosti využívania zdrojov;

65. odporúča, aby sa medzinárodný panel (navrhnutý v tematickej stratégii) využíval na rozširovanie osvedčených postupov a cieľov zníženia CO₂ na celosvetovej úrovni;

66. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade a Komisii.